

WERKCONFERENTIE EUREKA MAAKT TUSSENTIJDSE BALANS OP

Wat kunnen waterbeheerders inmiddels met verworven kennis, vijf jaar na 'Veerman', en wat is nodig om verder te komen? Op 1 oktober vond in Amersfoort de werkconferentie 'Eureka! Wat nu: van kennen naar kunnen', plaats, georganiseerd door Kennis voor Klimaat en STOWA. Voor tien thema's werd verkend waar we staan met de kennisontwikkeling en de vertaling van deze kennis naar de praktijk.

STOWA participeert actief in het onderzoek van het Kennis voor Klimaat programma om kennis te ontwikkelen die bruikbaar is voor de waterbeheerders. Dit programma is inmiddels ruim vier jaar onderweg. Hoog tijd voor een tussenbalans. Een kleine honderd wetenschappers, inhoudelijke specialisten en beleidsmedewerkers bogen zich 1 oktober in Amersfoort over de vraag naar de rijpheid van de vruchten van het klimaatonderzoek.

HANDELINGSPERSPECTIEVEN

De insteek van de werkconferentie was de opgedane inzichten vanuit het onderzoek te vertalen naar zo concreet mogelijke handelingsperspectieven voor de waterbeheerders. Welke concrete handreikingen kunnen de on-

Dagvoorzitter Florrie de Pater

derzoekers inmiddels aan waterbeheerders, bestuurders, inrichters van de ruimte en de Deltacommissaris meegeven? Een tweede vraag was: welke belemmeringen komen onderzoekers en waterbeheerders tegen bij de voorgenoemen implementatie van onderzoeksresultaten? Voor tien thema's die verband houden met waterveiligheid, de zoetwatervoorziening en de klimaatadaptieve stad (zie overzicht op volgende pagina's), werden deze vragen in even zoveel intensieve discussiesessies doorgesproken.

STAND VAN ZAKEN

De handelingsperspectieven liggen nog niet voor het oprapen, zo bleek gedurende de dag. Op sommige terreinen ontbreken nog inhoudelijke puzzelstukjes of moeten deze nog met elkaar in verband worden gebracht. Waar de kennis al wel rijp voor implementatie is, kent de doorvertaling daarvan naar de praktijk vaak voetangels en klemmen. De tien besproken thema's kennen onderling een duidelijk verschil in tempo waarmee de verspreiding en de implementatie van kennis plaatsvindt.

URGENTIE BLIJVEN VOELEN

Urgentie is een belangrijke motor achter de onderzoeksinspanningen. Deze urgentie, die met het rapport van de Commissie Veerman vijf jaar geleden zo duidelijk was

Pier Vellinga (voorzitter Raad van Bestuur Kennis voor Klimaat) en **Joost Buntsma** (directeur STOWA) verzorgden samen de aftrap en de afsluiting van de conferentie EUREKA in de Observant in Amersfoort. Zij gaven aan dat de samenwerking tussen wetenschappers en waterbeheerders in de loop der jaren is gegroeid. Vellinga: 'Toen we begonnen, vroegen de waterschappen zich bij wijze van spreken af: 'Wat moeten al die Willie Wortels toch aan de voet van onze dijken. Voor de wetenschappers is het nu de uitdaging geworden kennis ook bruikbaar te helpen maken.' Buntsma: 'Wetenschap stond vijf jaar geleden nog ver af van het dagelijks waterbeheer, maar we zijn naar elkaar toe gegroeid. We zijn er echter nog niet, daar moeten beide kanten aan werken. Voorop staat dat samenwerken efficiënt en goedkoper is dan dat iedereen voor zichzelf gaat uitvinden hoe het anders moet.'

neergezet, lijkt wat naar de achtergrond verschoven. In diverse sessies werd deze vrees althans uitgesproken. 'Dit is geen tijd van brede vergezichten', 'Het gaat toch vaak om de euro's van vandaag', 'Compartimenteren, weten we nog waar we dat ook alweer voor deden?', waren gehoorde opmerkingen, waarin de zorg besloten lag voor het over-eind houden van het lange termijn perspectief en het 'op tijd' nemen van maatregelen. We willen immers niet afwachten tot we ook in Nederland onvoorbereid de ervaring beleven van de 'wolkbreuk gelijk een waterval', die Kopenhagen op 2 juli 2011 trof. Deze wolkbreuk had een miljard Kronen aan schade tot gevolg en de gevolgen van de aangerichte ravage worden tot aan de dag van vandaag door de inwoners van de stad gevoeld. In diverse sessies werd aan deze gebeurtenis gerefereerd.

ELKAAR ONDERSTEUNEN

Innovaties doorvoeren is geen sinecure. Er is geduld nodig en vaak moet er op veel borden tegelijk worden geschaakt om een stap verder te komen. Dit is geen nieuwe constatering. 'Maar laten we elkaar daarbij ondersteunen', zo hield Joost Buntsma, directeur van STOWA, de aanwezigen voor. Hij riep het beeld op van een kind dat de eerste stapjes zet. 'Als het valt, moedigt de moeder het aan om het nog eens te proberen. Wat doen wij als een innovatie

niet direct succesvol is? Moedigen we elkaar aan het nog eens te proberen, op een net iets andere manier ...? Er is speelruimte nodig om kennis te laten groeien. Die speelruimte is de komende jaren nog hard nodig. Vijf jaar klinkt lang, maar we zijn eigenlijk nog maar net begonnen. Innovatieve kennis ontwikkelen is als de groei van een appelboom. De vruchten komen met de jaren.'

NIET OF, MAAR HOE

Tijdens de werkconferentie is eens te meer duidelijk geworden dat de waterbeheerders niet in hun eentje de wereld kunnen verbeteren. Het dealen met vraagstukken rond water zal nu en in de toekomst steeds meer in coalities moeten plaatsvinden. Voor het inrichten van een klimaatadaptatieve stad is het belangrijk dat inrichters van de ruimte samen met waterschappen op locatie telkens de beste mix van maatregelen bepalen. Niet OF het kan, maar HOE het kan dient het leidmotief te zijn.

STAPPEN GEZET

Het Kennis voor Klimaat programma is opgezet om tot inzichten te komen die nodig zijn om als samenleving voorbereid te zijn op de mogelijke gevolgen van klimaatverandering. Het programma is gestart met het besef dat als we de gevolgen van klimaatverandering eenmaal aan den lijve ondervinden, het te laat is om te beginnen met nadenken over oplossingen. Pier Vellinga, voorzitter van de Raad van Bestuur van het Kennis voor Klimaatprogramma, memoreerde in de introductie van de dag het concept van adaptatiepaden dat het Deltaprogramma heeft omarmd. Al naar gelang het klimaat ingrijpender verandert kunnen we als samenleving overgaan tot het doorvoeren van meer drastische en meer kostbare ingrepen. Laat het dan zo zijn dat de oplossingen al op de plank liggen. Daarvoor is veel samenwerking nodig.